

ת"פ 20497/02/20 - מדינת ישראל נגד אסמירה בריק

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 20497-02-20 מדינת ישראל נ' בריק (עצירה)

פני כב' השופטת, ס. הנשיא, דיאנה סלע
המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשמת אסמירה בריק (עציר)

גזר דין

1.

הנאשמת, ילידת '85, הורשעה על יסוד הודייתה, בעובדות כתב אישום אשר תוקן במסגרת הסדר טיעון בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות - לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין).

2.

תמצית העובדות המפורטות בכתב האישום המתוקן

א. במועד הרלוונטי לכתב האישום, התגורר א', יליד 00/00/1934 (להלן: המתלון), בדירה הממוקמת בקומה השנייה בבניין מגורים ברחוב חטיבת גולני בעכו (להלן: הדירה או דירתו והבניין, בהתאמה). בין המתלון לנאשמת אין היכרות קודמת.

בתאריך 26/1/20 סמוך לשעה 23:00, צעד המתלון לכיוון ביתו, כשהוא נושא בכיס האחורי-ימני של מכנסיו תעודת זהות ובה סכום כסף מזומן בשווי 3,000 ₪ לערך (להלן: הכסף ותעודת הזהות, בהתאמה); באותה עת שהתה הנאשמת סמוך לבניין, וכאשר הבחינה במתלון פנתה אליו ושאלה לשלומה; המתלון שאל את הנאשמת באשר למעשיה בבניין והנאשמת השיבה כי היא מחכה לאחותה, אשר מתגוררת בבניין.

המתלון נכנס לבניין ועלה לדירתו כשהנאשמת בעקבותיו; לאחר שפתח את דלת הסורג של הדירה והדלת הראשית ובעודו נכנס פנימה, נכנסה הנאשמת אחריו לתוך דירתו, ללא הסכמתו של המתלון, וזאת כדי לעבור עבירה. היא ניגשה אליו, חיבקה אותו בחוזקה באופן שהניחה את שתי ידיה על כיסויי האחוריים של מכנסיו, שלפה את תעודת הזהות של התיישבה על הספה בסלון הדירה, והוציאה את הכסף מתעודת הזהות בכוונה לשלול אותו שלילת קבע. המתלון, אשר הבחין בנעשה, ניגש אל הנאשמת ודרש את כספו בחזרה, אולם היא טענה כי לא לקחה דבר. אז ניסה המתלון לאחוז בנאשמת על מנת להשיב את כספו. הנאשמת ניסתה להשתחרר מאחיזתו של המתלון, תוך שהיא מפעילה כלפיו כוח ובמהלך המאבק ביניהם, השליכה מספר שטרות אל עבר שולחן הסלון. המתלון, אשר ספר את השטרות, שב ודרש מהנאשמת את מלוא הכסף.

המתלון אחז בשערותיה של הנאשמת על מנת למנוע ממנה לברוח מהבית, תוך שהיא נאבקת בו ודוחפת אותו על מנת להשתחרר מאחיזתו, עד אשר נפלו השניים יחדיו ארצה. אז בעטה הנאשמת מספר פעמים במתלון, עד שהצליחה להשתחרר מאחיזתו ולברוח מהבית, כשברשותה סכום של 1,600 ₪, אותו נטלה מהמתלון. במהלך האירוע צעדה המתלון לעזרת שכנתו, אשר הגיעה למקום והזעיקה את כוחות המשטרה.

כתוצאה ממעשיה של הנאשמת, נגרמו למתלון שריטות בפנים, שטף דם באף ושריטות בכף יד שמאל עם הגבלת

בתנועה.

ב. במעשיה המתוארים לעיל, גנבה הנאשמת את הכסף מהמתלון, כאשר בשעת המעשה היא פצעה את המתלון הכתה בו או השתמשה באלימות אחרת כלפי גופו, וזאת כדי להשיג את הכסף שנגנב וכדי למנוע התנגדותו לגניבה ולהתגבר עליו. כן נכנסה לדירת המתלון כדי לעבור עבירה.

3. הסדר טיעון

הצדדים הגיעו הצדדים להסדר טיעון, בטרם הוחל בשמיעת הראיות בתיק, במסגרתו הודתה הנאשמת בעובדות כת האישום המתוקן ובעבירה המפורטת בו, והורשעה על פי הודאתה.

הצדדים לא הגיעו להסדר לעניין העונש, והוסכם כי כל צד יהא רשאי לטעון לעונש באופן חופשי.

ראיות לעונש

4. לחובתה של הנאשמת הרשעה קודמת אחת, אשר התיישנה, בעבירה של גניבה, אשר בוצעה על ידה בשנת 11'; הרישום התיישן אך לא נמחק.

טיעוני הצדדים

5. טיעוני המאשימה

המאשימה עתרה להשית על הנאשמת עונש מאסר בפועל, המצוי ברף האמצעי של מתחם העונש ההולם, הנע לשיטתה - במקרה הנדון בטווח שבין 3 ל- 5 שנות מאסר, וכן מאסר על תנאי ארוך ומרתיע ופיצויים למתלון. א. בחזרה על עובדות כתב האישום המתוקן, טענה ב"כ המאשימה כי המעשים דוגמת אלו שביצעה הנאשמת פוגעים לא בנפגעי העבירה עצמם אלא גם בתחושת הביטחון של הציבור בכללותו, בשלמות גופו ובקניינו, ובית המשפט העליון עמד לא פעם על הצורך בהטלת עונשים מחמירים ומרתיעים ההולמים את החומרה הרבה הגלומה בעבירת השוד ואילו הנזקים הנגרמים בעטיה.

ב. לטענתה, החומרה שבמעשיה של הנאשמת נלמדת מנסיבות ביצוע העבירה, שכן אין מדובר באירוע ספונטני ובמעשים שנעשו בלהט הרגע, אלא עסקין בשוד מתוכנן מראש, אשר כוון כלפי אזרח מבוגר, ובהתנהלות המלמדת על התעוזה הרבה של הנאשמת, כמו גם על היעדר מורא.

ב"כ המאשימה ביקשה ליתן משקל משמעותי לחומרה לנזקים שנגרמו למתלון כתוצאה ממעשיה של הנאשמת כמפורט בעובדות כתב האישום המתוקן. לטענתה, יש להביא בחשבון לא רק את הנזק שנגרם מביצוע העבירה, אלא גם את הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצועה. מעשים אלו, כך מלמד ניסיון העבר, עלולים להסתיים בתוצאה קשה אף יותר.

ג. בנסיבות העניין, בהתחשב בשיקולים שנקבעו בתיקון 113 לחוק העונשין לקביעת מתחם העונש ההולם, ובשים לב למדיניות הענישה המחמירה בעבירות שוד, ובמיוחד כשמדובר בשוד מתוכנן אשר כוון כלפי אדם מבוגר, עתרה כאמור ב"כ המאשימה לקביעת מתחם ענישה הנע בין 3 ל- 5 שנות מאסר.

ד. אשר לעונש המתאים לנאשמת, סבורה ב"כ המאשימה כי נוכח חומרת העבירה, התכנון שקדם לה, הפגיעה במתלון, עברה הפלילי של הנאשמת ומאידך גיסא בהתחשב לקולה בהודייתה, יש להשית עליה עונש מאסר בפועל המצוי ברף האמצעי של המתחם הנטען, לצד ענישה נלווית כמפורט לעיל.

הסנגור ביקש שלא למצות את הדין עם הנאשמת, ולהשית עליה עונש מתון המצוי ברף התחתון של מתחם הענישה הנע, לשיטתו, במקרה הנדון בטווח שבין 6 ל- 24 חודשי מאסר.

א. בעומדו על כך שהנאשמת אינה מקלה ראש בחומרת מעשיה ותוצאותיהם, טען הסנגור כי מתחם הענישה לו עותר ב"כ המאשימה הוא מחמיר מאוד, ואינו הולם את נסיבות ביצוע העבירה. יתר על כן הפסיקה אליה הפנתה המאשימה (כפי שתפורט להלן), לא זאת בלבד שאינה תומכת בעמדתה, אלא שלא ניתן להסיק ממנה לעניין המקרה הנדון.

ב. הסנגור התנגד לטענת ב"כ המאשימה כי מדובר בשוד אשר תוכנן מראש על ידי הנאשמת. לא זאת בלבד שעובדה לא צוינה במפורש בכתב האישום המתוקן וממילא לא ניתן להוכיחה, אלא שעובדות כתב האישום המתוקן מראש שמדובר באירוע "שיכול להתאים גם לאירוע ספונטני".

ג. עוד ביקש להתחשב בכך שאין מדובר בעבירה שבוצעה בצוותא עם אחר, תוך שימוש או איום בנשק מכל סוג שהוא וכן בכך שהאלימות שהופעלה כלפי המתלונן אינה מצויה, לתפיסתו של הסנגור, ברף הגבוה. עוד הפנה לתיק המשמעותי שנעשה בעובדות כתב האישום המתוקן המתייחסות לאלימות, ובמסגרתו גם נמחקה הוראת חיקוק נוספת שיוחסה למאשימה בכתב האישום המקורי (הסגת גבול כדי לעבור עבירה).

לפיכך, בנסיבות העניין עתר, כאמור, הסנגור לקבוע מתחם ענישה הנע בין 6 ל- 24 חודשי מאסר בפועל, והפנה לפסיקה לתמיכה בעמדתו, אשר תפורט להלן.

ד. אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, עתר הסנגור ליתן משקל משמעותי לקולה להודאתה של הנאשמת במסדרת הסדר הטיעון, בטרם הוחל בשמיעת הראיות, ולחיסכון המשמעותי בזמן השיפוט. כן נחסכה מהמתלונן עוגמת הנפש שהיתה כרוכה בחקירתו בבית המשפט. עוד ביקש להתחשב לקולה באחריות שנטלה על עצמה הנאשמת המלמדת על הפנמת הפסול שבמעשיה.

ה. עוד ביקש הסנגור להתחשב בנסיבותיה האישיות של הנאשמת, גרושה ואם ל 3 ילדים - בת בגיל 4 השווה אצל סבתה (אם אביה), ושני בנים בגילאים 10 ו-15, השהים מזה זמן רב בפנימיות, בהן הושמו על ידי הרווחה. עוב למעצרה עבדה הנאשמת כסדרנית ב"רמי לוי".

עוד לטענת הסנגור, עברה הפלילי של הנאשמת אינו מכביד כלל. לחובתה הרשעה אחת בגין עבירת גניבה שבוצעה ע ידה בשנת 10', ולמעשה מדובר ברישום פלילי אשר התיישן. מאז שנת 10' ועד לביצוע העבירה בתיק זה, לא ביצעה הנאשמת עבירות נוספות, והדבר מעיד - לשיטתו - כי עסקין ב"אדם שהוא נורמטיבי מיסודו".

ו. כן ביקש הסנגור להתחשב בתקופת מעצרה של הנאשמת, מיום 26/1/20, וכי בית המשפט יעשה שימוש בסמכוה הקבועה בסעיף 40ב לחוק העונשין ויתן משקל לקולה למצב החרום הקיים במדינתנו, בעטיה של מגפת הקורונה במהלכו שווה הנאשמת בתנאי מעצר. לטענתו, למצב החרום השלכות בריאותיות על השהים במעצר, לנוכח הצפיפות בתנאי המעצר, והוא אף גורם לפגיעה משמעותית בליבת זכויותיהם של נאשמים להליך הוגן, לרבות עקב חוסר יכולת להיות נוכחים פיזית במשפטים.

עוד לטענתו, הפגיעה בנאשמת משמעותית ביותר, משלא התאפשר לה להיפגש עמו, סנגורה, בגלל מצב החרום, במשפחתה מנועם מלבקרה והקשר עמה הוא טלפוני בלבד. כן הדגיש כי עובדה ידועה היא שתנאי מעצר קשים מתנאי מאסר, ובמצב החרום הדברים נכונים שבעתיים.

יצוין כי משהובהר לסנגור, בשלב זה, כי אם הנאשמת מרגישה שזכויותיה נפגעו, ומבקשת להגיע לבית המשפט ולנה את ההליך כסדרו לא תהיה כל מניעה לעשות כן, עמד על כך כי הנאשמת אינה מבקשת זאת, וכי היא מעוניינת לסיים את ההליך במהירות האפשרית.

ז. נוכח האמור לעיל, עתר הסנגור לגזור על הנאשמת עונש המצוי ברף התחתון של מתחם הענישה המוצע על ידי כמפורט לעיל.

דברי הנאשמת

7.

לדבריה, "בעיקרון אין לי הרבה מה לבקש חוץ מזה שתתחשבי במצב, במיוחד בילדים, ואני מצטערת... לפי שניעצתי עבדתי ברמי לוי בתפקיד של סדרנית. עבדתי בערך שנה וקודם לרמי לוי עבדתי בקופת חולים שנים בתפקיד, משרד, וגם בחדרי אוכל ובמשק. מנהלת משק. במשרד הייתי עושה הזמנת תורים וניהול תורים לא עבדתי בחדר אוכל, אלא במשק, הכוונה ניקיון. הייתי עובדת קופת חולים. אחרי שמונה שנים אמא שלי חלתה במחלה והייתי צריכה לעזוב את העבודה כדי לטפל בה. אמא שלי נפטרה לפני שנתיים. אחר כך הייתי באבטלה ואחר כך התחלתי לעבוד ברמי לוי". לשאלה מדוע ביצעה את העבירה השיבה "אני לא יודעת איך להסביר לך את זה. לא הייתי תחת השפעה. הייתי תחת השפעה. השתמשתי בקריסטל. היום אני בסדר ברושם. בסדר גמור, תודה. אין לי מה להוסיף, שוב, אני מצטערת" (עמ' 11 לפרוט').

8.

ב"כ המאשימה התנגדה לטענת הסנגור כי יש לראות במצב החרום הלאומי נסיבה מקלה. לטענתה, מדובר בנגיף עולמי, והמצב בתוך מתקני הכליאה אינו שונה מהמצב מחוצה להם. יתירה מכך, עד כה לא אובחן אף אסיר כחולה בקורונה, וחזקה על שירות בתי הסוהר כי הם פועלים לפי הנחיות משרד הבריאות. משכך, אי לטענתה, כל סיבה שהדבר ישפיע או ישליך על העונש הראוי במקרה הנדון. בתשובה לטיעונה זה, חזר ועמד הסנגור על טענתו, ועם זאת הדגיש כי אין בפי הנאשמת טענה לפיה ההליך הפלילי הנדון נוהל באופן שאינו הוגן.

דין

9.

העיקרון המנחה בגזירת הדין הוא קיומה של הלימה בין חומרת העבירות שבוצעו ומידת אשמו של הנאשם העומד לדין, לבין העונש שיוטל עליו; השיקולים לבחינת מתחם העונש ההולם מבוססים על הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוען, מידת הפגיעה בהם, ומדיניות הענישה הנהוגה. בבואו של בית המשפט לגזור את הדין עליו לאזן בין האינטרס הציבורי - ובמסגרתו שיקולי גמול, הרתעה ומניעה, חומרת העבירות ונסיבותיהן, וכן השלכותיהן על קורבן העבירה והציבור בכלל - לבין שיקולים הנוגעים לנאשם העומד בפני נסיבותיו האישיות, גילו, עברו הפלילי, עמדתו לגבי העבירה שביצע, שיקולי שיקום ועוד.

חומרת העבירות והערכים החברתיים שנפגעו בעטיה

10.

א. אין צורך להכביר מילים אודות חומרת מעשיה של הנאשמת, אשר פעלה בצורה מתוכננת ומחושבת ושדד את המתלונן, ישיש בן 86, בשעת לילה, בתוך ביתו הנחשב מבצרו, זאת לאחר שעלתה בעקבותיו במדרגות בבניין מגוריו ונכנסה אל ביתו ללא הסכמתו. הנאשמת חיבקה את המתלונן בחזקה, שלפה מכיסו את תעודת הזהות שלו, הוציאה משם את כספו וסירבה להחזירו למתלונן. בשלב זה, משנתקלה הנאשמת בהתנגדותו של המתלונן - בו ראתה טרף קל שיתקשה למנוע ממנה לבצע את זממה - ובניסיונותיו למנוע ממנה לגנוב את כספו הפעילה כלפיו כוח, נאבקה בו ודחפה אותו כדי להשתחרר מאחיזתו; גם משנפלו שניהם יחדיו ארצה, היא לא הרפתה, בעטה בשיש מספר פעמים, עד אשר הצליחה להשתחרר מאחיזתו ולהימלט מביתו, כשברשותה ₪ 1,600 מכספו. שכנתו של המתלונן, אשר שמעה את צעקותיו לעזרה במהלכו של השוד, הגיעה אל ביתו והזעיקה את המשטרה.

כמפורט לעיל, כתוצאה ממעשיה של הנאשמת נגרמו למתלונן שריטות בפנים, שטף דם באף ושריטות בכף יד שמאל עמו

הגבלה בתנועה.

טענת ההגנה לפיה מדובר במעשה ספונטני שנעשה בהחלטה של רגע, אינה מתיישבת עם עובדותיו של כתב האישום המתוקן בהן הודתה הנאשמת; אלה מלמדות כי האחרונה המתינה סמוך לבניין מגוריו של המתלונן, ולא ניתן של להתרשם כי בעשותה כן ארבה להזדמנות המתאימה לביצוע זממה, בחרה במתלונן הישיש בן ה-86, שהלך לבד התגנבה מאחוריו, לתוך הבניין ולתוך דירתו, במטרה לגזול ממנו את מעותיו, כנראה מתוך הנחה כי חוסר האונים של ביחד עם גורם ההפתעה יקלו על ביצוע העבירה. היא נטלה ממנו את כספו לאחר שחיבקה אותו בחוזקה, הייתה נחושה להשיג את השלל גם במחיר של פגיעה פיזית במתלונן, והתנגדותו לאחר שהבין מה עוללה לו לא הרתיעה אותה. בכ רגע נתון יכולה היתה הנאשמת לחזור בה מהמעשה, להשיב למתלונן את כספו ולהימלט מביתו, אך היא בחרה של לעשות כן, בעבור בצע כסף.

ב. הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מהעבירה שבצעה הנאשמת הם הגנה על שלומו ובטחונו של הציבור בכללות של הקשישים במיוחד ושל המתלונן הישיש בפרט, מפני עבירות אלימות ורכוש, וכן על תחושת הביטחון של אדם בביתו/מבצרו בכלל ובפרט. זאת מעבר להגנה על כבוד האדם וקניינו בכלל ובפרט.

מדובר בערכים אשר קיבלו מעמד חוקתי בחוק יסוד כבוד האדם וחירותו, והפגיעה בהם מחייבת תגובה עונשית הולמת. כך נפגעו גם תחושת הביטחון האישי של הציבור בכללותו.

מידת הפגיעה בערכים המוגנים, הנגזרת - בין היתר, מנסיבות ביצוע העבירה - היא מהותית ומשמעותית, משבחר הנאשמת בת ה-35 לבצע את מעשיה השפלים כלפי איש זקן, המבוגר ממנה ב-51 שנים, אשר כל חפצו היה להגיש אל ביתו בשעת לילה מאוחרת, בשלום ובבטחה, בהניחה שתש כוחו.

אין צורך בדמיון רב כדי לשוות בנפשנו את הבהלה והפחד שאחזו במתלונן, אשר ניצב לבדו למול הנאשמת, אשר הפגיעה אותו עת נכנסה אחריו אל תוך ביתו מבצרו, ללא הסכמתו, גנבה ממנו את כספו, ונאבקה בו בעת שניס להתנגד למעשיה, תוך שהיא בועטת בו בעודם נאבקים על הרצפה, והוא אינו יודע עד לאן תרחיק לכת. הפסיקה אי התייחסה להשלכות הטראומה של עבירת השוד על הקשישים לאחר ביצועו, והפגיעה בביטחונם האישי וביכולתם לתפקד עצמאית כתוצאה מהחשש להישנותם של מקרים דומים. משכך, מידת הפגיעה בערכים החברתיים הי משמעותית.

11. התופעה של פגיעה בחלשים - קשישים, נשים וילדים כדי לשדוד את רכושם הפכה תופעה נפוצה להחריד, וניה לכנותה "מכת מדינה". לא תמיד מתחיל השוד באלימות קשה, וזו עלולה להתפתח לעיתים כאשר הקרבן מתנגד לניסיונו של השודד לגזול את רכושו ומלאכתו אינה קלה כפי שסבר מראש. לא אחת, כאשר השודד אינו מקב את מבוקשו בקלות, ואין מדובר ב"כסף קל ומהיר", הוא מפליא מכותיו בקורבנו, אם מתוך תסכול, ואם כדי להשלים את הגזל, והאירוע שהתחיל בנטילת ארנק, כסף, תיק, תכשיט או טלפון מתסבך ועלול להסתיים באס של ממש (ראו ע"פ 517/08, 573 בינייב נ' מ"י (29/6/09), מפי כב' הש' לוי, שם משך בחור צעיר בתיקה ש קשישה, אשר עלתה במדרגות ביתה; היא נפלה אחורנית, נחבלה בראשה, איבדה הכרתה, ומתה כעבור כחודש וחצי).

רבות נכתב על חומרתה של עבירת השוד, בין אם נעשה שימוש בנשק ובין אם לאו. מדובר בגניבת רכושו של אחר בכו הזרוע לצורך עשיית רווח קל, בבחינת "כל דאליים גבר", עבירה הגורמת לציבור להתנהל בתחושה של חוסר בטח אישי, מבלי דעת היכן תתרגש עליו פורענות (השוו ע"פ 6378/11 מוחמד בסול נ' מ"י (31/7/12), מפי כב' הש' (כתוארה אז) נאור).

בשורה ארוכה של פסקי דין הודגשה הגישה המחמירה שיש לנקוט בענישה כלפי מבצעי שוד, גם בנסיבות בהם ל נעשה שימוש בנשק (ראו ע"פ 4177/06 מ"י נ' מיישריף אבו הויד (21/6/06), מפי כב' הש' ארבל; (ע"פ 219/09

פיראס חביבי נ' מ"י (7/7/09), מפי כב' הש' רובינשטיין).

בית המשפט העליון עמד על החובה להגן על אזרחי המדינה מפני פשיעה, ולהקפיד על זכות היסוד של הנפגע לזלמות גופם ורכושם, בצד זכויות היסוד של נאשמים וההתחשבות בהם, גם כאשר הם עצמם לוקים בחסרון כיס.

"לא אחת הנאשמים באים עצמם מרקע קשה המצדיק התחשבות; אך המחוקק והפסיקה רואים לנגד עיניהם גם את הקרבנות, קרבנות בפועל וקרבנות פוטנציאליים, את היחיד שאיתרע מזלו להיות קרבן, ואת כלל החברה החוששת כי ירבו קרבנות" (ע"פ 2163/05 הנ"ל, מפי כב' הש' רובינשטיין וכן ע"פ 1257/09 **פלוגי נ' מ' (4/6/09)**, מפי כב' הש' לוי; ע"פ 5034/13 **דזלילוב נ' מ"י (17/9/14)** מפי כב' הש' שהם).

על כל אלה עולה השפלות בשוד קשישים חסרי ישע, החמורה שבעתיים; יפים לענייננו דבריו של כב' הש' דנציגר בע"פ 1044/13 **זידאן נ' מ"י (29/10/13)**, להלן: עניין זידאן), כדלהלן:

"אין צורך להכביר מלים על השפלות שבשוד קשישים חסרי ישע. עמד על כך בית משפט זה לא אחת בקובעו ש עבירת שוד חמורה שבעתיים בעת שהיא מופנית כלפי החלש והקשיש, אשר סיכויי התנגדותו נמוכים... על נפגע עבירה אלו, בכוח ובפועל, מצווה החברה להגן, ובתי המשפט נושאים חובה זו לנגד עיניהם ומייחסים חומרה יתרה לעבירות המכוונות כנגד קשישים. ראוי לחזור ולהדגיש בכלעת:

"שוד או גניבה מקשיש ומחסר ישע, נתפס כמעשה שיש בו כיעור מוסרי גדול יותר מעבירה 'רגילה' של שוד או גניבה, בהיותו הפרה של הציווי 'והדרת פני זקן' הנתפס כמעין חוק טבע בכל חברה אנושית. העבירה של שוד קשישים היא מעשה נקלה ובזוי במיוחד, גם בקוד העברייני, ולא בכדי היא נחשבת לעבירה הנמצאת בתחתית 'שרשרת המזון של העבירות ושל העבריינים' [ע"פ 1864/11 דוידוב נ' מדינת ישראל, פסקה 7 לפסק הדין (7.11.2012)].

20. פסיקה ענפה מדגישה את חשיבות ההרתעה והגמול ביחס לעבריינים הפושעים נגד קשישים. בית משפט זה רואה בענישה המחמירה בנושאים אלו את תרומתו להגנה על קשישים וביטוי לרצונו להבטיח כי גם בערו ימיהם לא יהפכו מי שאינם עוד בשיא כוחם הפקר למעשי בריונות, ולא תפגע איכות חייהם...". (ההדגשה אינה במקור - ד.ס.)

בנסיבות העניין, ראויים מעשיה החמורים של הנאשמת לתגובה עונשית הולמת.

מתחם הענישה

12. העונש המרבי הקבוע בצידה של עבירת השוד הינו 20 שנות מאסר בפועל.

לשם בחינת מתחם העונש ההולם בעניינה של הנאשמת, עיינתי בפסיקה רחבה העוסקת במקרים דומים ואחרים. קשה הענישה בעבירות השוד המבוצעות כלפי עוברי אורח, וביניהם קשישים, היא מגוונת ותלויה בנסיבותיו הייחודיות של כל מקרה ומקרה.

לעניין האופן לקביעתו של מתחם הענישה וההבחנה בין מתחם הענישה לבין הענישה הנוהגת, המהווה רק אחת הפרמטרים לקביעתו, ראו דבריה של כב' הש' ארבל בע"פ 1323/13 **חסן נ' מ"י (5/6/13)**.

באי כוח הצדדים הפנו לפסיקה לתמיכה בעמדתם לענין מתחם העונש ההולם, זו בכה וזה בכה, כאשר כל אחד מההפנה הן למקרים חמורים יותר ופחות מהענין הנדון בפנינו, וביקש לאבחן את גזרי הדין אליהם הפנה הצד שכנגד, א חלקם.

13. ב"כ המאשימה - אשר עתרה, כאמור, לקביעת מתחם ענישה הנע בין 3 ל- 5 שנות מאסר, וטענה כי יש להשיב על הנאשם עונש ברף האמצעי של המתחם האמור, הפנתה לפסיקה המשקפת לדידה את מתחם העונש הראוי בעבירות שוד במקרים כגון דא, כדלהלן;

א. בע"פ 10193/09 **דניס שץ נ' מ"י** (9/12/10), מפי כב' הש' לוי, נדחה ערעורו של נאשם, אשר הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בשלושה אירועי שוד, אשר בוצעו על פני תקופה של כחודש ימים, שבהם צעו אחר קורבנותיו שכולן נשים, התקרב לעברן, חטף את תיקיהן ונמלט מהמקום. גילן של שתיים מקורבנותיו הן 79 ו- 80. בנוסף לכך הורשע הנאשם בעבירה של תקיפה לשם גניבה שבמסגרתה גנב תיק מאישה שהלכה בגינה ציבורית. בית המשפט המחוזי קבע כי יש לקבוע ענישה מינימאלית של 4 שנות מאסר בגין כל אירוע שוד של אדם המהלך לתומו ברחוב, ובמקרה הנדון השית על הנאשם עונש של 6 שנות מאסר בגין כל אחד משלושת אירועי השוד בהן היה מעורב. כן השית עליו שנתיים מאסר בגין עבירת התקיפה לשם גניבה. נקבע כי חלק מהמאסרי יצטברו זה לזה וחלק אחר ירוצו בחופף, כך שבסה"כ נגזרו על הנאשם 11 שנות מאסר. כן הופעל נגד הנאשם מאסר מותנה בן 10 חודשים, ובהתחשב בעונש המאסר הממושך שהוטל עליו וכן בנסיבות המקלות- הודייתו, גילו הצעיר ומסכת חייו העגומים- נקבע כי הפעלת המאסר המותנה תהיה בחופף לעונש מאסר. בית המשפט העליון קבע כי אכן תקופת המאסר שהושתה על המערער אינה פשוטה כלל ועיקר, נוכח גילו הצעיר, ואולם נוכח המסוכנות הנשקפת ממנו, לא נפל פגם בהחלטה לכלוא אותו לתקופה ממושכת.

ב. בע"פ 5958/06 **פלוני נ' מ"י** (12/7/07), מפי כב' הש' פוגלמן, נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע על יסוד הודאתו בגדרו של הסדר טיעון בעבירה של נסיון שוד, ונידון ל- 33 חודשי מאסר בפועל ומאסרים מותנים. כן הופעל נגדו מאסר מותנה בן 6 חודשים שהיה תלוי נגדו בגין הרשעה אחרת (שלושה חודשים בחופף ושלושה במצטבר) באופי שנקבע כי עליו לרצות מאסר בפועל בן 36 חודשים. באותו מקרה, הנאשם, בן 19, המכור לאלכוהול, נכנס לקיוסק וביקש מבעל הקיוסק (המתלונן) למכור לו בקבוק וודקה. משביקש ממנו המתלונן להציג תעודת זהות שתוכיח שהוא בגיר, שלף הנאשם סכין, ודרש את בקבוק האלכוהול. ניסיון השוד לא צלח, שכן בשעה שהמתלונן נכנס אל תוך הקיוסק על מנת למלא את מבוקשו של הנאשם, הבחין האחרון בקבוצת אנשים קרבה לכיוונו ונמלט מהמקום תוך שהוא מאייח על המתלונן כי ישוב ביום המחרת. הנאשם ביצע את המעשה כחודש בלבד לאחר שחרורו מאסר בפועל בגין עבירת שוד בנסיבות מחמירות ובעת שמאסר מותנה בגין אותה הרשעה תלוי ועומד נגדו. בנתונים אלה, על אף גילו הצעיר ונסיבותיו חיי הקשות, ובהעדר היתכנות לאופציה טיפולית, קבע בית המשפט העליון כי אין מנוס ממתן משקל לאינטרס הציבורי וכי העונש שהושת על הנאשם אינו חורג מהענישה הראויה בנסיבות העניין.

ג. בע"פ 2800/11 **מועמר נ' מ"י** (18/12/11), מפי כב' הש' ארבל, נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בטרם הוחל בשמיעת ראיות, בעבירות של ניסיון שוד בנסיבות מחמירות וכניסה לישראל בניגוד לחוק. הנאשם, צעיר שעברו נקי, יצא מביתו שברשות הפלשתינית ונכנס לירושלים ללא היתר כחוק, הבחין במתלוננת ליד בניין מגוריה, והחליט לשדוד ממנה את כספה. לשם כך, ניגש אליה, שם ידו על פיה והפילה לקרקע החזיק בה בחוזקה והחל חונק אותה בצווארה. דיירי הבניין ששמעו את זעקותיה חשו לעזרתה וחילצוה מידי. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם 36 חודשי מאסר, מאסר על תנאי ופיצוי בסך 7,500 ₪ למתלוננת. בית המשפט העליון קבע כי עונשו של הנאשם מצוי במיקום הנכון והראוי ברף הענישה המוטל על מבצעי שוד, בהתאם לנסיבות המקלות והמחמירות של המבצעים בכל מקרה ומקרה.

ד. בע"פ 7053/13 **אורן ניזרי נ' מ"י** (2/4/14), מפי כב' הש' עמית - נאשם, כבן 25, בעל עבר פלילי עשיר, בעבירות עמוד 7

רכוש ואלימות, הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של ניסיון לשוד מזוין, ונידון ל- 32 חודשי מאסר בפועל וכן הופע נגדו מאסר על תנאי של שמונה חודשים, כך שבסך הכל נידון ל- 40 חודשי מאסר. באותו מקרה, סמוך לשעת חצו ניגש הנאשם לשתי קטינות שהילכו ברחוב, הוציא מכנסיו "אקדח אויר", כיוון את הנשק לעבר אחת מהן, דרך אותו ודרש מהתלוננות כסף ואת מכשיר הטלפון הסלולרי שבידה. לאחר שזו פרצה בבכי וזעקה לעזרה, נמלט הנאשם מהמקום בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בטווח שבין שנתיים לשש שנות מאסר בפועל. בית המשפט העליון קבע העונש של המערער הוא עונש ראוי, אולם ראה להקל בעונשו לנוכח מצבו הנפשי הקשה ונסיבות חייו הקשות מאוד בהיותו חסר ללא קורת גג וללא פרוטה בכיסו. נקבע כי שישה חודשים מתוך תקופת המאסר על תנאי של שמונה חודשים ירוצו בחופף עם 32 חודשי המאסר שהושטו עליו בגין ניסיון השוד, כך שבסה"כ ירצה 34 חודשי מאסר.

ה. בת"פ (מרכז) 11417-12-12 מ"י נ' צרפתי (3/3/14), מפי כב' הש' רג'ניאנו, הורשע נאשם, בן 24, על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירה של קשירת קשר וניסיון לשוד. הנאשם ונאשם נוסף קשרו קשר לגנוב את פדיון היום של חנות בראשל"צ, ולשם כך הצטיידו בין היתר באקדח שהחזיק הנאשם מתוקף עבודתו כמאבטח (ללא מחסנית). השניים נכנסו רעולי פנים לחנות ודרשו את הכסף שבקופה. הניסיון לא עלה בידם של הנאשמים, שש העובדים בחנות (ואחד הלקוחות) נאבקו בהם ותפסו אותם עד להגעת השוטרים למקום. בית המשפט המחוזי קבע מתחם העונש ההולם את מעשיו של הנאשם נע בין 24 ל- 54 חודשי מאסר, וגזר עליו 32 חודשי מאסר בפועל, מאסרי מותנים ופיצוי בסך 5,000 ₪ למתלונן.

ו. בת"פ (נצ') 31720-06-11 מ"י נ' בסול (19/7/11), מפי כב' הש' כתילי, הורשע נאשם על יסוד הודאתו בעבירה שוד והפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו. באותו מקרה חטף הנאשם מידה של מתלוננת שעמדה בתחנת אוטובוס אר מכשיר הטלפון הנייד שלה, ובהמשך ניסה להימלט מפני כוחות המשטרה שהגיעו לעצרו. בגין מעשיו אלו נגזרו על הנאשם 27 חודשי מאסר בפועל, 13 חודשי מאסר על תנאי, פיצוי בסך 3,000 ₪ וקנס בסך 5,000 ₪. כמו כן הופע עונש מאסר מותנה בן 5 חודשים שעמד כנגד הנאשם, באופן ששלושה חודשים ירוצו במצטבר וחודשיים נוספים בחופף לעונשים האחרים.

ז. בת"פ (חי') 6992-11-08 מ"י נ' טראוב (19/6/09), מפי כב' הש' גרשון, הורשע נאשם - בן 21, רווק, המכונה לסמים - על יסוד הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בעבירת שוד. באותו מקרה, עקב הנאשם אחר המתלוננת, צעירה כבת 32, וכאשר התיישבה על ספסל בסמוך לתחנת אוטובוס התקרב אליה, תפס את תיקה ומשך אותו בחזקה המתלוננת ניסתה להתנגד ולא הרפתה מאחיזתה בתיק, אך הנאשם המשיך למשוך את התיק בכוח והפיל את המתלוננת ארצה. בהיותה על המדרכה הוציא הנאשם בכוח את התיק מידיה ונמלט מהמקום. כתוצאה מנפילתה נגרם למתלוננת חבלות בקרסול רגלה ונפיחות ושפשופים באמה. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם 4 שנות מאסר בפועל ומאסר על תנאי, וכן הפעיל מאסר מותנה בן 6 חודשים, במצטבר לעונש המאסר שהוטל עליו. הנאשם לא חויב בפיצוי למתלונן בשל נסיבותיו האישיות והכלכליות. ערעורו של הנאשם התקבל חלקית באופן שבית המשפט קבע כי עונש המאסר המותנה (6 חודשים) שהופעל ירוצה כולו בחופף לעונש המאסר שהוטל עליו בגין עבירת השוד. הערעור על חומרת העונש נדחה (ע"פ 7614/09 טראוב נ' מ"י (13/5/10), מפי כב' הש' חיות (כתוארה דאז)).

14. ב"כ הנאשמת, התנגד כזכור למתחם הענישה המוצע על ידי המאשימה וביקש לאבחן את הפסיקה שהגישה מהמקרה הנדון, זאת מן הטעם שמדובר במקרים חמורים יותר, ובחלקם גם מדובר בנאשמים שעברם הפלילי מכביד, והופעלו נגדם ענשי מאסר מותנים. כן טען כאמור כי מתחם הענישה ההולם את המקרה הנדון נע בין 12 ל- 12 חודשי מאסר, ולתמיכה בעמדתו הפנה לפסקי הדין, כדלהלן:

א. בת"פ (חי') 17473-07-15 מ"י נ' סביצקי (1/12/15), מפי כב' הש' וינשטיין, הורשע נאשם על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של ניסיון שוד, ותקיפה הגורמת חבלה ממשית, ונגזרו עליו 9 חודשי מאסר

בפועל, מאסרים מותנים ופיצוי בסך 4,000 ₪ למתלונן. באותו מקרה, הנאשם, בן 41 שעברו נקי, הגיע למקומו האירוע לאחר ששתה אלכוהול, ומשהבחין במתלונן כבן 60 הלוקה בפיגור שכלי קל ונעזר במכשיר שמיעה, יוש לו לתומו על ספסל ברחוב, ניגש אליו על מנת לשדוד אותו. הנאשם נתן למתלונן אגרוף בראשו, הכניס יד לכיסו מכנסיו כדי להוציא ממנו נרתיק השייך למתלונן, במטרה לגנובו. המתלונן התגונן מפני הנאשם וניסה למנוע ממנו לגנוב את הנרתיק בו היה כרטיס נסיעה רב קו. הנאשם הוציא בכוח את הנרתיק מכיסו של המתלונן, אולם האחרון הצליח לקחתו בחזרה. לבסוף, עזב הנאשם את המקום וכעבור זמן קצר נעצר. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 6 ל- 24 חודשי מאסר, זאת בהתחשב בכך שמדובר בעבירה יחידה, שבוצעה ללא תכנון מוקדם, תוך פגיעה פיזית אלימה אם כי לא בדרגת חומרה גבוהה, וללא שימוש בנשק קר או חם.

ב. בת"פ (חי') 32591-10-14 מ"י נ' רימה נרטיין (23/10/14), מפי כב' הש' טובי, הורשעה נאשמת כבת 35, שעברו אינו מכביד, אם ל- 2 ילדים, על יסוד הודייתו במסגרת הסדר טיעון בעבירת שוד, אשר ביצעה כלפי ילדה כבת 11 שצעדה לתומה ברחוב, כשבידה האחת אחזה באופניה ובשנייה מכשיר טלפון נייד. הנאשמת ניגשה אל הילדה, נטלה את הטלפון מידה ללא הסכמתה, תוך שימוש בכוח וכתוצאה מכך נפלה הילדה על הרצפה והחלה לבכות. לאחר מכן נמלט הנאשמת מהמקום כשמכשיר הטלפון בידה. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם בנסיבותיו של העניין נע בין שנה לשלוש שנות מאסר, וגזר על הנאשמת 12 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי בסך 7,000 ₪ למתלוננת, זאת התחשב בהודייתה של הנאשמת ובנסיבות חייה הקשות, והפגיעה הכרוכה בהטלת עונש מאסר ממושך במשפחתה.

ג. בת"פ (חי') 15284-08-13 מ"י נ' כנעאן (30/9/14), מפי כב' הש' ליפשיץ, הורשע נאשם - רווק בן 22, נעד הרשעות קודמות - על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בשני אישומים, בהם יוחס לו ביצוע של שני מעשי שוד בנסיבות מחמירות בצוותא עם אחרים, נגד שני מתלוננים שונים. לפי האישום הראשון, שדדו הנאשם ואחרים, לרבות קטיין, קבלו לעבודות בניין - שהיה מוכר לאחד מהם; במהלך מפגש שיזם עמו הקטיין, נטלו את הטלפון הנייד שלו, הכוהו באגרופים משכו בשער, חנקוהו, דרשו ממנו כסף, נטלו שלל מרכבו ונמלטו מהמקום. בגין אישום זה ומשחלקו של הנאשם היו קטן מזה של השניים האחרים, נקבע כי מתחם העונש נע בין 10 ל- 24 חודשי מאסר.

השוד השני בוצע על ידי הנאשם בצוותא עם שניים אחרים, מששכנע הנאשם את המתלונן להיפגש עמו פעמיים, והובי אותו ברכבו לשביל עפר צדדי, שם המתינו שותפיו; אחד השותפים תקף את המתלונן, נטל את מכשיר הטלפון של הנאשם ושותפו נטלו דברי ערך של המתלונן מרכבו, ולאחר מכן זרק אחד השותפים את מפתחות הרכב בחורשה. בגין האישום השני נקבע כי מתחם העונש ההולם את מעשיו של הנאשם ושותפיו נע בין 6 ל- 24 חודשי מאסר.

בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם 14 חודשי מאסר בגין האישום הראשון ו- 8 חודשי מאסר בגין האישום השני, ובסה"כ 22 חודשי מאסר. כן הושתו על הנאשם מאסרים מותנים לתקופות שונות, קנס ופיצויים למתלוננים.

ד. בת"פ (חי') 801-04-14 מ"י נ' מיטל עמר (26/9/19), מפי כב' הש' פיש, הורשעה נאשמת בניסיון שוד, תקיפתו והפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו. הנאשמת התנפלה על המתלוננת, אישה בשנות ה- 50 לחייה, שצעדה ברחוב הגיחה בריצה מאחוריה, משכה שערותיה, וכשהחלה המתלוננת לזעוק לעזרה, חנקה אותה הנאשמת ואיימה שתהרוג אותה. בהמשך, הנאשמת גררה את המתלוננת על הכביש. בהמשך הגיע עובר אורח כדי לעזור למתלוננת שאותו גמר תקפה הנאשמת, ולאחר שהגיעו שוטרים למקום ועיכבו אותה, היא ברחה. מדובר בנאשמת בעלת עבר מכביד, 8 הרשעות קודמות בעבירות אלימות ורכוש, שבגין ריצתה תקופות מאסר מצטברות של למעלה מעשר שנים, והיה תל עומד נגדה מאסר מותנה בן 18 חודשים. בית המשפט, אשר קבע מתחם בין 4-2 שנים, התחשב בכך שבמהלך המעצרים היא גילתה שהיא בהיריון, והשית עליה 24 חודשים תוך הפעלת המאסר על תנאי בחופף.

יצוין כי ב"כ הנאשמת הפנה במסגרת טיעונו לעונש לפסק דין נוסף "ת"פ (חי') 3913-02-15", אולם משלא עלה בידי

בית המשפט לאתרו - ככל הנראה בשל מספר הליך שגוי- לא ניתן להתייחס אליו.

15.

נוכח העובדה כי מרבית גזרי הדין המנויים בטיעוני ההגנה אינם מתייחסים לשוד קשישים, ועל מנת לשרטט כדבעי את מתחם העונש ההולם בעניינה של הנאשמת אביא להלן פסיקה במקרים נוספים, חלקם חמורים יותר וחלקם קלים יותר מהמקרה שבפני, אליה ראיתי להפנות:

א. בע"פ 1233/15 **מאג'ד נ' מ"י** (19/1/16), מפי כב' הש' ברון, נדחה ערעורו של נאשם כבן 35, נעדר עבר פלילי אשר הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירה של שוד בחבורה, ונידון ל- 36 חודשי מאסר בפועל ולמאסר עתונאי. באותו מקרה הנאשם ואדם נוסף (להלן: האחר) עקבו אחרי שתי נשים מבוגרות ובהזדמנות בראשונה בעונש הנאשם מתצפת על האחר, תלש האחר שרשראות מצווארה של אחת הנשים והשניים נמלטו מהמקום. בית המשפט המחוזי קבע כי לנוכח מדיניות הענישה הנוהגת בנסיבות דומות, חומרת המעשה והערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממנו מתחם הענישה ההולם את מעשיהם של הנאשם והאחר נע בין 24 ל- 50 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון קבע כי העונש שהוטל על הנאשם מאוזן וראוי בנסיבות המקרה, ואישר את מתחם הענישה שקבע בית משפט קמא.

ב. בע"פ 2257/13 **חייפץ נ' מ"י** (24/4/14), מפי כב' הש' ג'ובראן, נדחה ערעורו של נאשם, אשר הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירה של שוד שביצע בשנת 2011 בקשישה ילידת שנת 1927, שעה שחזרה לדירת מקופת חולים. משביקשה הקשישה לסגור את דלת ביתה, דחף הנאשם את הדלת, נכנס לדירתה ודחף אותה, היא נפלה ארצה והנאשם משך מצווארה שתי שרשראות זהב ונמלט. בית המשפט המחוזי השית עליו חמש שנות מאסר בפועל ושני מאסרים על תנאי לתקופות שונות. בית המשפט העליון דחה את טענת הנאשם כי העונש שהוטל עליו חורג מרף הענישה המקובל בעבירות שוד בנסיבות דומות.

ג. בע"פ 1044/13 **זידאן הנ"ל**, מפי כב' הש' דנציגר, נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע, לאחר שמיעת ראיות בעבירות של שוד והפרת הוראה חוקית. הנאשם חטף ברחוב תיק של קשישה שבו היה כסף מזומן, ונמלט. בית המשפט המחוזי השית עליו 48 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי בסך 3,500 ₪ למתלוננת. כן נדחתה טענתו שהערכאה הדינית נהגה עמו בחומרה החורגת מדיניות הענישה המקובלת; נקבע כי הערכאה הדינית ערכה איזון בין נסיבותיו האישיות של הנאשם לבין הנסיבות אשר נשקלו לחומרה בעניינו, וזאת בשם לב להרשעותיו הקודמות בעבירות רכוש אחרות ולעובדה כי ביצע את עבירת השוד בעת שהפר הוראה חוקית ויצא שלא כדין ממעצר הבית בו אמור היה לשהות.

ד. בע"פ 4324/14 **מזהר נ' מ"י** (16/2/15), מפי כב' הש' רובינשטיין, נדחה ערעורו של נאשם, בעל עבר פלילי מכביד אשר הורשע על פי הודאתו בעבירת שוד, משדד קשישה בת 81 בפתח ביתה על ידי דחיפתה ונטילת תיקה. בית המשפט המחוזי קבע מתים עונש הולם הנע בין 24 ל- 60 חודשי מאסר בפועל, וגזר על הנאשם 32 חודשי מאסר עתונאי הפעיל מאסר מותנה בן 12 חודשים, באופן שהנאשם ירצה שישה חודשים מהם במצטבר, ובסה"כ 38 חודשי מאסר. בית המשפט קבע כדלהלן:

"איננו רואים מקום להיעתר לערעור. בית המשפט קמא (ופסק דין זה היה מן האחרונים ממש שניתנו על-ידי השופט שמיע ע"ה) איזן בין השיקולים השונים כראוי, ולא החמיר עם המערער יתר על המידה. מדיניות השיפוטית לגבי שוד קשישים חייבת להיות מחמירה; האדם הקשיש הוא חוליה חלשה בחברה, טרף קל, בשל חולשתו הפיזית המלווה לעתים קרובות חוסר ביטחון, שהעבריון השודד ממחר לנצל. בתי המשפט הן אחראים מחוליות ההגנה על הקשישים, ועליהם למלא תפקידם. אכן, במקרה דנא היתה האלימות הפיזית שהופעלה ברמה "נמוכה" יחסית, דחיפה חזקה שהפילה את המתלוננת, להבדיל ממכות וחבלות חמורות בדרגות שונות ואולם, לאדם בגילה של המתלוננת די בכך, לא רק באשר לבהלה ולטראומה שעליה אין חולק, אלא גם לסיכוי פסי, ורוב מלים אך למותר. ציינו למעלה את עברו המכביד של המערער, וגם את התנהגותו במאסר שאיננו

מעודדת ללכת לקראתו. איננו מתעלמים גם ממצבו האנושי הקשה כאמור, כדר רחוב חולה סוכרת, א בשקלול אין מקום להתערב בפסק הדין קמא. השיקול של הגנה על ציבור הקשישים גובר, וכאמור גם לה החמיר בית המשפט עם המערער". (ההדגשה אינה במקור).

ה. בת"פ (נצ') 40637-06-14 מ"י נ' שמאילוב (26/6/16), מפי כב' הש' שטרית, הורשע נאשם על פי הודאה בעובדות כתב האישום המקורי - לאחר שתם שלב שמיעת הראיות בתיק - בעבירות של שוד ותקיפת זקן. באותו מקרה המתלונן בן ה-67 ישב על ספסל סמוך לכניסה לבניין מגוריו, והנאשם, המוכר לו כמי שביקש ממנו בעבר סיגריות התיישב לידו. לאחר ניסיון שיחה של הנאשם עם המתלונן ובהמשך בקשתו לקבל ממנו מצית, ומשקם המתלונן והח לעלות במדרגות הבניין לכיוון דירתו, עלה אחריו הנאשם, ובהגיעם לקומה הראשונה משך הנאשם בכוח מכיס מכנס של המתלונן מכשיר טלפון סלולרי וארנק בו היו כאלף ₪. כן ניסה לגנוב את שעונו ללא הצלחה. בנוסף, היכה הנאשם את המתלונן, נתן לו מכות אגרופ בפניו ואף חנק אותו. וכתוצאה מכך נגרמו למתלונן חבלות (קלות יחסית) וכאבים מדובר בנאשם בן 47, רווק, המכור לסמים, שנסיבות חייו קשות, עברו הפלילי מכביד, ואשר ביצע את המעשה שע שתלוי ועומד נגדו עונש מאסר מותנה. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 20 ל- 50 חודשי מאסר, והשית על הנאשם 40 חודשי מאסר בפועל, מאסרים מותנים לתקופה שונות, ופיצוי למתלונן. כן הופעל נגדו עונש מאסר מותנה בן 12 חודשים, חלקו במצטבר, כך שבסה"כ ירצה 46 חודשי מאסר בפועל.

ו. בת"פ (חי') 14404-01-19 מ"י נ' אזברגה (18/7/19), מפי כב' הש' בש, הורשע נאשם על יסוד הודאתו בעובדות כתב האישום מתוקן, בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות, ונידון ל- 30 חודשי מאסר בפועל, מאסרים מותנים ופיצוי למתלונן. באותו מקרה, הנאשם עקב אחרי מתלונן, בן 62, לאחר שנכח עמו בקיוסק; הנאשם עלה אחרי המתלונן למטרונית הנוסעת לכיוון ביתו של האחרון, וירד אחריו ממנה כאשר הגיע המתלונן לאזור בנין מגוריו. משנכנס המתלונן לבניין, נכנס הנאשם בעקבותיו, התנפל עליו מאחור, חנק אותו, הפילו ארצה ותקף אותו באגרופים בעודו שרוע ברצפת נשך אותו בידו, הכניס ידו אל כיס מכנסיו ושלף משם סכום של 2,600 ₪ לאחר מכן נמלט. מדובר בנאשם בן 35 נש ואב לשני ילדים, מכור לסמים, גדל בנסיבות חיים קשות, ולחובות הרשעות קודמות בעבירות אלימות סמים ועוד, בגין ירצה עונש מאסר. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 24 ל- 48 חודשי מאסר.

16. במקרה שלפני, נוכח חומרת העבירה - לרבות החומרה היתירה בכך שהנאשמת, אשר ארבה ל"חוליה החלשה", כיוונה את מעשיה השפלים כלפי אדם זקן מאוד, שדדה אותו בתוך ביתו פנימה, לאחר שהתגנבה לשם בחרה שלא להניח לדברים עת גילה התנגדות למעשיה, והפעילה כלפיו אלימות פיזית, לרבות בעיטות חוזרות ונשנות בישיב בן ה- 86 בעודו שוכב על הארץ על מנת להשיג את השלל ולהימלט (אם כי ללא שימוש בנשק ק או חם), הנזק המידי שנגרם לו - שריטות בפנים ובכף יד שמאל, שטף דם באפו, והגבלה בכף ידו השמאלית נוכח מידת הפגיעה בערכים המוגנים, ובשקלול של מדיניות הענישה הנוהגת לגבי שוד ישישים, אני רואה לקב את עמדת המאשימה (המדודה ביותר), כי מתחם העונש ההולם נע בענייננו בין שלוש לחמש שנות מאסר.

17. נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

בבואו של בית המשפט לקבוע את העונש הראוי לנאשם בתוך המתחם, יתחשב בכך שהענישה היא לעולל אינדיבידואלית, ויראה לנגד עיניו גם את השיקולים הנוגעים לנסיבותיה האישיות של הנאשמת, גילה, עברה, לקיחת אחריות על ידה, חרטתה, שיתוף הפעולה שלה עם רשויות אכיפת החוק, מאמציה לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי ע הנזק שנגרם בשלה, חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה, וכן השפעת הענישה עליה ועל משפחתה, לרבות שיקומה (רא ע"פ 10444/06 עיני נ' מ"י (25/4/07), מפי כב' הש' ארבל; וכן ע"פ 4890/01 הנ"ל; וכן סעיף 40 לחוק העונשין).

הנאשמת בחרה להימנע מקבלה של תסקיר שירות המבחן, בטענה כי היא מבקשת לסיים את ההליך הפלילי לאלתר משכך, אין בפני בית המשפט לעניין נסיבותיה האישיות אלא את טיעוניו של הסנגור ודבריה של הנאשמת, ללא נתוני באשר לנכונותה של הנאשמת לשנות את דרכה, לסיכויי שיקומה, והסיכוי להפחתת הסיכון הנשקף מממנה להישגות עבירות כגון דא בעתיד.

א. לקולה אני רואה להתחשב בהודייתה של הנאשמת בעובדות כתב האישום המתוקן, בטרם הוחל בשמיעת הראיות בתיק, אשר חסכה זמן שיפוטי יקר וכן את הצורך בחשיפתו של המתלונן הקשיש למעמד הקשה של מתן עדות וחקירה נגדית, וכן שיחזור האירוע הטראומטי שחווה.

עוד יזקפו לזכותה את האחריות שנטלה על עצמה למעשיה והחרטה שהביעה בגינם.

ב. כן ינתן משקל לקולה לנסיבותיה האישיות של הנאשמת, כפי שפורטו על ידי סנגורה ומפיה, וכן לעברה הפלילי הבלתי מכביד - הכולל עבירת גניבה אחת משנת 11' - אשר התיישנה, כאמור לעיל. בקליפת אגוז ייאמר כי הנאשמת בת 35, אם לשלושה ילדים בגילאים 4, 10 ו-15 - אשר הגדולים בהם שוהים בפנימיות והקטנה שוהה בבית סבתה לדבריה, עבדה לפרנסתה עובר למעצרה בתיק זה, וניהלה אורח חיים תקין במשך כתשע שנים, ולא הסתבכה בפלילים יחד עם זאת, לדברי הנאשמת עצמה - כפי שנמסרו בסיום הטיעונים לעונש - בעת ביצוע השוד הייתה נתונה תחת "השפעה", ואמרה כי השתמשה בסם מסוכן - קריסטל.

ג. כן אני רואה להתחשב לקולה בכך שהנאשמת עצורה עד תום ההליכים, כנראה מאז ביצוע העבירה, וכי מן המפורסמות שתנאי מעצר קשים מתנאי מאסר.

ד. לא נעלם מעיני כי שליחתה של הנאשמת תפגע בבני משפחתה, ובעיקר בילדתה בת הארבע, המצויה כיום אצל סבתה, משמסרה כי ילדיה הגדולים הוצאו לפנימיות על ידי הרווחה; זאת, מבלי להידרש לבדיקת ההשלכות של השימוש בסמים מסוכנים על אופן הטיפול בילדה.

ה. דא עקא שבמקרה הנדון, נסיבות ביצוע השוד, בהן הודתה הנאשמת מלמדות על תעוזתה הרבה ועל מסוכנותו לציבור, ובהעדר נימוקים מיוחדים לא מצאתי הצדקה לסטות לקולה ממתחם העונש ההולם את מעשיה של הנאשמת לא למותר לציין כי אין ראייה לכך שהסכום שנגזל מהישיש הוחזר לו.

לסיכום, בהתחשב במכלול השיקולים לקולה ולחומרה כמפורט לעיל ובהודייתה המידית, אני רואה למצות עמה את הדין, ועונשה יגזר ברף הנמוך של המתחם.

18. סיכום דברים

נוכח המקובץ לעיל, אני רואה לגזור על הנאשמת עונשים כדלהלן:

א. 3 שנות מאסר בפועל, בניכוי תקופת מעצרה בתיק זה, החל מיום 26/1/20 ועד היום.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, שהנאשמת לא תישא בהם זולת אם תעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורה עבירה בה הורשעה או כל עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע.

19. אני מחייבת את הנאשמת לפצות את המתלונן בסך 16,000 ₪ בגין הנזקים שנגרמו לו באירוע, אשר ישולמו ב - 16 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1/1/21 כל אחד לחודש לאחרי.

אם לא ישולם סכום כלשהו במועדו, יעמוד הסכום כולו לפירעון מיידי, ויתרתו תישא הפרשי הצמדה וריבית מהיום ועד ליום התשלום המלא בפועל.

הפיצויים יופקדו בקופת בית המשפט, ונאסר על הנאשמת או מי מטעמה לפנות למתלונן או מי מטעמו לגביו.

למותר לציין כי אין בפיצויים שהושתו כדי לשקף את מלוא נזקיו של המתלונן, והם נועדו לפיצוי ראשוני בלבד.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י' סיוון תש"פ, 02 יוני 2020.